

Datainnsamling

IEA PVPS Task 1 samler markedsdata for solceller i Norge som publiseres av den internasjonale arbeidsgruppen sammen med tilsvarende tall for andre land. Arbeidet utføres av Multiconsult og finansieres av Forskningsrådet. Hittil har markedsdata blitt innhentet manuelt fra leverandørene.

Det vil være naturlig at slike data hentes inn av NVE fra nettselskapene, og etter mitt skjønn bør dette skje som en del av rapporteringen til Elhub som del av rapporteringen av ny produksjonskapasitet fra nettselskapene. Her bør det legges opp til at det skal være mulig å skille mellom ulike teknologier, blant annet solceller. Med økt utbredelse vil det bli viktig for NVE å kunne kombinere data for PV-anlegg med meteorologiske data for å kunne prognosere produksjon av solenergi.

Markedsutviklingen

Ifølge Top-10 listen ble alle de 5 største anleggene i Norge tilknyttet strømmettet i 2016, og de 3 største solcelleanleggene har en merkeeffekt på godt over 1 MW noe som tilsvarer nominell ytelse i små vannkraftanlegg. Dette viser at store industri- og eiendomsaktører nå vurderer solkraft som en attraktiv teknologi for å redusere sitt behov for levert energi fra strømmettet og for å bidra til å nå virksomhetenes miljømål.

Veksten var spesielt stor i 2016 i forhold til 2015. Usikkerhet knyttet til rettigheten til å få tildelt elsertifikater for hele produksjonen fra solcelleanlegg preget markedsutviklingen spesielt igjennom året 2015 og flere investeringer ble satt på vent. Etter at Stortinget gjorde det klart på slutten av 2015 at hele strømproduksjonen fra solcelleanlegg skal ha rett til å tildeles elsertifikater, førte det til at planlagte investeringer ble realisert i 2016.

Veksten er svært gledelig, men for å sette markedsvolumet i perspektiv, hadde Danmark og Sverige tilvarende markedsvolumer (ca 10 MW) i 2011 og 2012. Tallene fra våre naboland for 2016 foreligger ikke enda, men i 2015 ble det installert 50 000 kW i Sverige og 181 000 kW i Danmark. Dette skyldes vesentlig høyere strømpriser i kombinasjon med gode forutsigbare støtteordninger. Samtidig viser dette at Norge er i startgruppen og synliggjør det store potensialet for videre vekst.

Spesielt interessant er veksten innen boligsegmentet, som til dels skyldes introduksjon av nye forretningsmodeller hvor flere aktører gjør det enkelt for kunder ved at både teknisk installasjon og finansiering ivaretas av leverandøren, eller tilbyr strøm fra solkraftanlegg til kunder som ikke har eget solcelleanlegg.

Prisutviklingen

Generelt fortsetter prisen på solcellesystemer nedover, noe som gjør det stadig mer attraktivt økonomisk og som igjen bidrar til å øke markedsvolumet. Det er fortsatt betydelig rom for ytterligere kostnadsreduksjoner i verdikjeden for solceller, så det er grunn til å forvente at denne positive

trenden for fortsette i flere år fremover. Dette er nærmere beskrevet i denne artikkelen:

<https://www.tu.no/artikler/dette-er-teknologisprangene-bak-solcelle-revolusjonen/364221>

Den sterkeste prisreduksjonen ser vi i boligsegmentet hvor gjennomsnittlig systempris ble redusert med nærmere 20% i forhold til 2015. Flere nye aktører med nye forretningsmodeller har gitt økt volum og tøffere konkurranse, og flere aktører operer som kraftleverandører basert på solkraft.

Videre utvikling

Den sterke veksten vil kreve økt bemanning og kompetanseutvikling spesielt i installatørleddet for å sikre god kvalitet som er avgjørende for videre utvikling av markedet. Gode og forutsigbare rammebetingelser er nødvendig. Her vil sterkere offentlige støtteordninger eller høyere strømpris kunne bidra, noe som er avhengig av politisk vilje. Den viktigste driveren for markedet vil fortsatt være knyttet til miljøambisjoner (miljøsertifisering og energimerking), men også tilgjengelighet og lønnsomhet. I tillegg vil også nye tekniske forskriftskrav kunne bidra.